

Parohia - comunitate liturgică în lumea modernă

Svetomir **MILICICI***

Abstract: *The parish has a very important role in preaching the Gospel. The Saint Liturgy is the center of every believers life from a parish. The importance of laypersons in the life of parish community. The article analyses a few priorities for the improvement of the church mission in the modern world, in which we live.*

Keywords: *parish, modernism, priority, obligations.*

Preliminarii

Parohia este, potrivit Art. 43 al Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, comunitatea credincioșilor ortodocși, clerici și mireni, situată pe un anumit teritoriu și subordonată centrului eparhial din punct de vedere canonic, juridic, administrativ

* PhD Candidate, Faculty of Orthodox Theology at "Aurel Vlaicu" University in Arad, Romania.

și patrimonial, condusă de un preot paroh numit de chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul) eparhiei respective².

Preotul paroh, ca delegat al chiriarhului, potrivit Art. 49 al Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, este păstorul sufletesc al credincioșilor dintr-o parohie, iar în activitatea administrativă este conducătorul administrației parohiale și președinte al Adunării parohiale, al Consiliului parohial și al Comitetului parohial³. Potrivit învățăturii bisericești, el este părintele duhovnicesc, învățătorul turmei încredințate, precum și săvârșitorul rânduielilor liturgice stabilite de Biserică. Astfel, preotul este parte a succesiunii apostolice prin hirotonia de către episcop și deține această întreită slujire: preotească, învățătoarească și sfințitoare. El este dator să predice cu regularitate Cuvântul lui Dumnezeu și să îi învețe pe enoriașii săi în Biserică și în fiecare alt loc prielnic.

Sfânta Liturghie este centrul vieții fiecărui credincios dintr-o parohie, în această lume modernă, secularizată, având ca punct culminant unirea cu Hristos prin împărtășirea cu Sfintele Taine. Însă împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului nu este doar plinirea ostnelilor și ținta spre care năzuim, ci este și ajutorul divin pe care îl primim în nevoița noastră duhovnicească și care ne ajută să aspirăm către o comuniune desăvârșită, în ziua cea neînserată a Împărăției lui Dumnezeu. Euharistia, ca centru al cultului creștin, este un mod de mijlocire între Dumnezeu și om, căci atunci când harul Sfântului Duh se pogoară asupra darurilor, acestea se prefac în Însuși Hristos, ritualul întregii slujbe simbolizând întreaga viață lui Hristos⁴. Putem spune, cu alte cuvinte, că parohia este o comunitate liturgică, în centrul căreia este Hristos Domnul prezent real, căci „unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18:20). Noi

² http://patriarhia.ro/images/documente/statutul_bor.pdf (accesat iunie 8, 2015).

³ http://patriarhia.ro/images/documente/statutul_bor.pdf (accesat iunie 8, 2015)

⁴ Pr. Prof. Dr. C., N. Buzescu, *Liturghia – centrul cultului ortodox*, în „*Ortodoxia*”, an 1981, nr. 1, p. 41-57.

suntem părtași acum la Împărăția lui Dumnezeu care va să vină. Vedem și pregustăm slava și binecuvântarea ei, dar suntem încă pe pământ și întreaga noastră existență pământească este astfel o lungă și adesea dureroasă călătorie către Ziua Domnului⁵.

„Participarea la Sfânta Liturghie de duminică și din sărbători este pentru membrii parohiei manifestarea conștientă a legăturii lor nemijlocite cu Hristos, dar și a unității lor în Hristos, unii cu alții. Slujirea liturgică aparține fiecăruia dintre cei care participă, împreună cu preotul lor, la săvârșirea Sfințelor Taine, la aducerea jertfei de rugăciune și la primirea darurilor duhovnicești revărsate de Dumnezeu asupra Bisericii, închinându-se pe ei înșiși și unii pe alții lui Dumnezeu, membrii parohiei sunt părtași, în fiecare slujbă, lucrării mântuitoare a lui Hristos, iar prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului primesc, în jertfa unică a Mântuitorului, izbăvirea de păcat și sămânța învierii și vieții veșnice în trupurile lor”⁶.

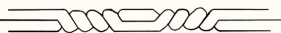
Dragostea lui Dumnezeu pentru noi nu este de natură psihologică sau rațională ci personală, în persoana lui Iisus Hristos. De aceea spune apostolul Ioan: „Întru aceasta s-a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că pe Fiul Său cel Unul Născut L-a trimis Dumnezeu în lume, ca prin El viață să avem” (I Ioan 4:9). Și această cunoaștere a lui Dumnezeu, prin dragostea lui Hristos, constituie Biserica și de aceea noi Îl cunoaștem pe Dumnezeu numai în Biserică, în Hristos. Cunoașterea lui Dumnezeu presupune intrarea în Biserică (prin botez), în comunitate unde iubind unii pe alții, Îl iubim pe Însuși Dumnezeu pentru că Dumnezeu este iubire⁷.

Parohia, prin membrii Comitetului de Conducere, reprezintă și apare interesele comunității bisericești, ajutând preotul să apere și să

⁵ Alexander Schmemmann, *Euharistia Taina Împărăției*, București, Editura Bonifaciu, 2003, p. 136.

⁶ <http://www.crestinortodox.ro/drept-bisericesc/parohia-comunitate-liturgica-misionara-69916.html> (accesat iunie 10, 2015).

⁷ Episcopul Ignjatije Midici, *Secanje na buducnost*, Belgrad, Tipografia Novi dani, 1995 p. 62-63).

mențină în rândul enoriașilor credința ortodoxă, luptând împotriva oricărei lucrări potrivnice și dăunătoare învățaturii ortodoxe. Ea are un rol foarte important atât în propovăduirea Evangheliei cât și în transmiterea tradițiilor și obiceiurilor locale generațiilor viitoare.

Lucrarea Bisericii în societatea de astăzi trebuie să fie responsabilă, să fie spre mântuire, preotul să fie mereu acela care-i apropie pe oameni de biserică, de Liturghie, de Domnul nostru Iisus Hristos. Aceasta ar fi misiunea lui de bază într-o parohie, dar de multe ori se impun și alte obligații care țin mai mult de domeniul asistenței sociale. Totuși asistența socială presupune, din partea celui care o practică, o serie de calități personale, aptitudini deosebite, care prin educație dezvoltă deprinderi și abilități, formează talentul necesar pentru a acționa într-o mare diversitate de situații, pentru a-i putea înțelege pe oameni și a-i ajuta pe ei să se ajute singuri.

Aș analiza câteva priorități care ar duce la îmbunătățirea misiunii Bisericii în lumea modernă în care trăim. Fiind preot în diaspora (Episcopia Ortodoxă Sârbă, Ungaria), am observat că este foarte important, în primul rând, cum ne raportăm la celelalte culte și confesiuni, alături de care conviețuim. Chiar în componența parohiei și a familiilor care îmi sunt încredințate spre păstorire, se află multe familii mixte, așa că misiunea devine uneori grea și trebuie făcută cu multă atenție și acuratețe. Foarte logic și deosebit de pregnant a definit relațiile Bisericii Ortodoxe cu celelalte culte răposatul nostru fericit dr. Danilo Krstici⁸, episcopul Budei, indicând trei nivele de

⁸Dr. Danilo Krstici, episcopul Budei, a fost unul din cei mai de seamă ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Sârbe și bine cunoscut în întreaga lume ortodoxă. S-a născut la 13 mai 1927 în Novi Sad (Serbia), unde a terminat școala primară și liceul. În anul 1946 a urmat, timp de un an, Facultatea de Drept de la Universitatea din Belgrad. Un an mai târziu s-a înscris la Universitatea din Sorbona (Paris), la studii de literatură comparată. După absolvire, studiază un an științele tehnice la Munchen, iar în anul 1958 revine la Paris și se înscrie la Institutul Teologic Ortodox Sfântul Serghie. După absolvire, în luna septembrie a anului 1958, îndrumat de cunoscutul profesor pr. Georges Florovsky, a început să lucreze la

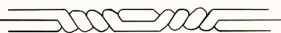
coexistență, de colaborare.

Primul nivel este cel material, zilnic, de întâlnire, de producție, de cumpărare și vânzare, de lucrări întreprinse în comun. La acest nivel pot exista înțelegeri, colaborări, inițiative. Este nivelul cel mai frecvent, dar cel mai scăzut sub aspect duhovnicesc.

Al doilea nivel este cel cultural, aici incluzându-se și știința. Se poate discuta despre stiluri de arhitectură, se pot dezbate teme literare, teme etice, se pot face în comun experimente și descoperiri științifice, folosindu-se aceeași utilare de laborator etc.

Nivelul al treilea este cel al credinței, al învățaturii, al dogmelor și canoanelor; acolo problemele se pun în modul cel mai acut, intransigent și nu este loc de nici o concesie, oricât de ademenitoare pot fi scopurile proclamate. În măsură în care învățătura de credință a conlocutorului este depărtată de cea a ortodoxului, la acel nivel nu se

teza de doctorat, Sfântul Ioan Gură de Aur ca un teolog al filantropiei divine, la Facultatea de Teologie de la Universitatea Harvard. În anul 1968 devine doctor în teologie. Cu binecuvântarea Patriarhului sârb German este tuns în monahism la mănăstirea Sfântul Sava din Libertyville (Chicago), hirotonit ierodiacon la aceeași mănăstire și ieromonah la biserica Sfântul Sava din New York. După ce se întoarce în Serbia, în anul 1968, este numit redactor la ziarul oficial al Bisericii Ortodoxe Sârbe „Glasnik“ (Monitorul) și al revistei „Teološki pogledi“ (Opinii teologice), care revistă a avut la acea vreme cea mai de seamă reputație de specialitate în lume. În anul 1969 este ales Episcop de Marča, Episcop vicar al Patriarhului Sârb German. Din anul 1984 devine administrator al Episcopiei de Buda, din anul 1988 Episcop de Buda cu sediul la Budapesta și în anul 1990 este întronizat la Szentendre (lângă Budapesta), actualul sediu al Episcopiei Sârbe din Ungaria. A păstorit această Episcopie până la moartea sa, la 20 aprilie 2002. A fost înmormântat la mănăstirea Vavedenje aproape de Belgrad. Episcopul dr. Danilo Krstić a predat Teologia Pastorală la Facultatea de Teologie a Bisericii Ortodoxe Sârbe între anii 1993 – 1997, fiind unul dintre fondatorii acesteia și primul profesor și decan al Academiei de Conservare din Belgrad, înființată în anul 1993. Lucrările sale teologice și literare sunt publicate în numeroase cărți, reviste de specialitate, atât în Biserica Ortodoxă Sârbă cât și în publicațiile altor Biserici.

poate colabora nici prin pogorământ⁹. Încercările de a se ocoli acest adevăr esențial au dus la discuții interminabile și inutile.

La nivelele inferioare de comunicare, Biserica Ortodoxă este tolerantă față de toți, abordabilă și cooperantă; doar la nivelul dogmatic ea rămâne fermă și nu poate avea comuniune decât cu marea familie ortodoxă, din care face parte.

O altă prioritate ar fi familia creștină, rolul și importanța ei într-o parohie. Am observat faptul că mulți din cei care vor să încheie o căsătorie nu știu care sunt condițiile pe care trebuie să le îndeplinească pentru aceasta iar după încheierea căsătoriei, care sunt obligațiile și drepturile lor și, mai precis, care este statutul lor în fața lui Dumnezeu și al oamenilor, adică în Biserică. Instituția căsătoriei a făcut obiectul unei deosebite atenții din partea tuturor legiuitorilor, încă din timpurile anterioare creștinismului; chiar statele necreștine au căutat întotdeauna să dea familiei o organizație cât mai potrivită, pentru ca în acest fel, să corespundă scopului și rolului ei atât de însemnat¹⁰.

Nici o instituție nu are un rol atât de hotărâtor pentru om și societate ca familia, cu ea stând sau pierzându-și binele particular și cel public și de ea atârând, în mare măsură, ruina și prosperitatea națiunilor. Poate fi asemănată foarte bine cu o temelie și este lucru cunoscut că, dacă la o casă temelia este puternică, clădirea stă neclintită, tot așa, dacă într-o societate familia este așezată pe idei sănătoase, întregul trup social progresează¹¹.

A treia prioritate pentru îmbunătățirea misiunii Bisericii în lumea modernă în care trăim ar fi o continuă catehizare, atât pentru cei tineri cât și pentru cei adulți, ferindu-i astfel pe credincioși de orice ispită

⁹ Dr. Danilo Krstici, episcopul Budei. Acestea le-am reținut de la cursurile de Teologie Pastorală ținute de Episcopul Danilo la Facultatea de Teologie a Bisericii Ortodoxe Sârbe din Belgrad, între anii 1993 – 1997.

¹⁰ Pr. Dr. Gheorghe T. Soare, *Impedimente la căsătorie și motive de divorț, în „Biserica Ortodoxă Română”*, an LXI (1943), nr. 4-6, p. 230.

¹¹ Pr. Ștefan Slevoacă, *Căsătoria creștină, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”*, an 1967, nr. 9-10, p. 612).

a acestei lumi moderne. Cei mai mari dușmani al zilelor noastre sunt secularizarea, consumismul, hedonismul și indiferentismul religios.

Societatea consumistă, după cum subliniază conf. dr. Cristinel Ioja,

„se dorește a fi un paradis, un nou paradis al desfătărilor, însă doar al desfătărilor trupului, pentru că sufletul și-a pierdut valoarea sa neprețuită, după cum și omul și-a pierdut credința în valoarea sa veșnică, într-o altă lume decât cea actuală. Într-o asemenea stare, fără conștiința prezenței lui Dumnezeu în lume, bunăstarea lumii este însoțită de sărăcie, bogăția de mizerie, fericirea de tristețe, sănătatea de boală, iubirea de ură, bunătatea de egoism, liniștea de teamă, siguranța de nesiguranță”¹².

În concluzie, subliniem că parohia este comunitatea de bază a Bisericii, liturgică și spirituală, unde se exercită întreita slujire a lui Dumnezeu prin clerici și dreptcredincioși.

Bibliografie

1. Episcopul Ignjatije Midic, *Secanje na buducnost*, Belgrad, Tipografia Novi dani, 1995.
2. Ioja, Cristinel, *Homo Economicus. Iisus Hristos, sensul creației și insuficiențele purului biologism*, Timișoara, Editura Marineasa, an 2010.
3. Schmemmann, Alexander, *Euharistia Taina Împărăției*, București, Editura Bonifaciu, 2003.
4. Slevoacă, Ștefan, *Căsătoria creștină, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”*, an 1967.
5. Soare, T. Gheorghe, *Impedimente la căsătorie și motive de divorț, în „Biserica Ortodoxă Română”*, an LXI (1943), nr. 4-6.

Surse web

1. http://patriarhia.ro/images/documente/statutul_bor.pdf (accesat iunie 8, 2015).
2. <http://www.crestinortodox.ro/drept-bisericesc/parohia-comunitate-liturgica-misionara-69916.html> (accesat iunie 10, 2015).

¹² Conf. Dr. Cristinel Ioja, *Homo Economicus. Iisus Hristos, sensul creației și insuficiențele purului biologism.*, Timișoara, Editura Marineasa, an 2010, p. 288.

